

“...LO MENESTER FA CORRIR LA VELLA...”

Aquesta manera de diure posa en evidència un fenomen i una dinàmica social de fàcil intuïció: la necessitat i el menester fan “tornar les forces, les energies i les capacitats de reacció” a les “velles” i, més en general, a les persones ancianes que, per necessitat, són obligades a resoldre els problemes imprevistos, o, per l'experiència que tenen solament ells, són els únics que se poden interessar dels problemes familiars.

A part això, aquesta manera de diure, mos porta a considerar, més en general, l'importància que han sempre tengut les velles, o els vells, persones de gran experiència i sobretot de bon seny, no solament en l'àmbit de la pròpia família,

sinó també en tantes “situacions” de la vida social. Cosa que se nota sobretot avui: més anem envant amb el temps, més lo progrés camina, més és frenètic el ritme de la vida i més sem tots obligats a correr, també si a voltes no sabem de precís on tenim o on volem anar. Qui de aquesta situació pateixen les conseqüències més grans i resulten més desorientats són els joves, perquè se troben en un moment de la vida en el qual, també inconscientment, cerquen un punt de referiment que a voltes no troben perquè, en família o en les altres estructures de la societat, tots són preocupats i presos del quefer. Al passat un dels referiments segurs eren els nostres vells. I és per això

que, de tan en tant, nos ve espontània la pregunta: “On són les iaies de una volta?” Les iaies que nos contaven les rondalles, que eren sempre disponibles a diure una bona paraula per totes les necessitats, quan los néts trobaven en elles un refugi per confiar los propis secrets i recibir sempre confort als moments de tristura!

Altre moment en el qual la funció social de les “velles iaies” resultava determinant era quan, per les causes més diverses, se tallaven les relacions entre famílies i entre parents: també en aquestes ocasions eren sempre les velles que, amb paciència, posaven les paus entre tots.

Vito Loy